

VOORWOORD

Beste lezer,

Ik kijk met trots terug op 2024. Ons beleid van talentgericht werken en de verantwoordelijkheid laag in de organisatie leggen, werd beloond: samen met HR-adviseur Cynthia mocht ik in het voorjaar de prijs voor 'beste werkgever bij de overheid' in ontvangst nemen. Een prijs die we te danken hebben aan de grote, positieve respons van RUD-ers op een medewerkers-onderzoek. De bokaal staat sindsdien voor iedereen zichtbaar op de huiskamertafel, omdat het een verdienste is van ons allemaal. Maar belangrijker nog: de prijs zorgt er mede voor dat we goed in staat zijn om vacatures in te vullen. Ook de landelijke campagne van de gezamenlijke omgevingsdiensten helpt hierbij. Onder het motto 'omdat je staat voor je omgeving' werd ook ons werk onder de aandacht van een groot publiek gebracht. Nieuwe collega's die ik spreek, vertellen dat ze blij zijn om bij een organisatie te werken met een duidelijke focus op natuur en milieu. Dit maakt werken bij ons betekenisvol, en deze nieuwe RUD-ers dragen bij aan een vitale, bevlogen organisatie.

2024 was ook het jaar dat – na een lange periode van invoeringsperikelen – de Omgevingswet van kracht werd. We keken hier met enige spanning naar uit: hoe zal dit gaan, komt het wel goed met het DSO? Inhoudelijk veranderde er niet veel, maar er werden wel nieuwe begrippen en ruimere kaders geïntroduceerd. Ook kreeg zorgplicht een nieuwe dimensie. Dat was wennen voor iedereen, maar terugkijkend kunnen we concluderen dat de invoering behoorlijk vlekkeloos is verlopen en dat we goed waren voorbereid. Onze toezichthouders, vergunningverleners en adviseurs realiseerden alles bij elkaar 96% van de afgesproken producten en diensten.

Tegelijkertijd begonnen we samen met de ODRU aan de eerste voorbereidingen op de fusie. We voerden hiervoor discussies met alle opdrachtgevers, zowel ambtelijk, bestuurlijk als met de gemeenteraden en Provinciale Staten. Op 17 oktober stemden 27 bestuurders van de twee algemeen besturen in met het vervolgen van het fusietraject met de ODRU op basis van een aantal mooie documenten waarin de richting, de ambities en de kaders voor de Omgevingsdienst Utrecht zijn vastgelegd. In deze fundamenten zien we de koers terug die we met opdrachtgevers zijn ingeslagen en waar we al jaren met elkaar aan werken. Eerst met 'Kleur bekennen' en later met 'Samen op weg': we stellen natuur en milieu centraal in ons dagelijks handelen.

Inmiddels zijn we gestart met de verdere concretisering en inrichting van de nieuwe omgevingsdienst. Dit vraagt veel tijd, maar geeft ook veel energie. We bouwen samen aan één krachtige omgevingsdienst voor de toekomst. Daar zijn we voor 17 oktober al mee begonnen: op de werkvloer zoeken collega's elkaar al langer op en voeren we samen belangrijke projecten uit. Een aantal voorbeelden hiervan staan ook in dit jaarverslag. Zo geeft dit verslag niet alleen een terugblik op 2024, maar ook een indruk van de toekomst.

Hugo Jungen, directeur

INLEIDING

In dit jaarverslag rapporteren we over de producten en diensten die we in 2024 hebben geleverd aan onze opdrachtgevers. Dit doen we met cijfers en tabellen, maar vooral ook met verhalen waarmee we de impact van ons werk laten zien. Deze verhalen staan in het eerste deel van dit jaarverslag. Hierin lees je wat de RUD Utrecht betekent voor een veilige leefomgeving, natuurbescherming, en voor klimaat en energie. Het gaat om uiteenlopende onderwerpen: van kerkklokken die eerst te hard, daarna niet en tot slot binnen de normen luiden, tot de eerste stappen om 'gezondheid' een structurele plek in ons werk te geven en onze bijdrage aan lokaal milieubeleid vanuit het perspectief van een opdrachtgever.

In het tweede deel vind je de cijfers. De aantallen vergunningen, meldingen, controles, en de uren die besteed zijn aan ondersteuning, advies en projecten. Het gaat om de totalen voor alle twaalf opdrachtgevers. Deze cijfers zijn onderverdeeld in de thema's algemeen, bodem en ondergrond,

luchtvaart en vuurwerk, milieu en water. Naast de tabellen, is er per thema ook een korte toelichting over trends en ontwikkelingen in 2024. Dit is het eerste jaar dat we met de Omgevingswet werken: je zult hier dan ook andere producten vinden als vorige jaren.

We sluiten af met het sociaal jaarverslag. Hierin staat hoe het met het personeel gaat; in getallen en in de eigen beleving. In 2023 deed bijna 90% van de RUD-ers mee aan het medewerkersonderzoek. Dit leidde dit jaar tot de titel 'Beste werkgever bij de overheid' van Effectory. Een ander mooie ontwikkeling in 2024: we – althans Daan – maakten kennis met tientallen mensen die interesse hebben in werken bij de RUD. Hoe dat zo kwam, lees je in dit deel van het jaarverslag. Tot slot vertelt Babs hoe het is om na de pensioengerechtigde leeftijd door te werken. Ze blikt terug op een lange loopbaan in het bodemveld." Automatisering is de grootste verandering geweest."

DEEL 1 IMPACT

Thema: veilige leefomgeving

Resultaat: verspreiding PFAS naar Amsterdam-Rijnkanaal voorkomen

Collega's: Yannick, Aljan, toezichthouders HDSR

HDSR en RUD samen in actie tegen lozing PFAS

Een afvalverwerkingsbedrijf meldde bij Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden (HDSR) dat hun buffer met vervuild water door hevige regenval op het punt stond over te lopen. Het bedrijf vroeg toestemming om het overtollige water direct in een nabijgelegen sloot te lozen. Een sloot die verbonden bleek met het Amsterdam-Rijnkanaal. Toen bekend werd dat in het afvalwater PFAS was aangetroffen, sloeg HDSR meteen alarm. Zij oordeelden dat in dit geval een lozing in de sloot geen optie was en schakelden de RUD Utrecht in, als bevoegd gezag voor lozingen via het riool.

De urgentie was duidelijk. PFAS-houdend water mag niet worden verspreid; niet via een sloot en niet via het riool. Het risico op een overtreding en dus milieu- en gezondheidsrisico's werd in deze situatie als hoog ingeschat. De RUD Utrecht en HDSR kwamen daarom meteen in actie: Een team van toezichthouders en buitengewoon opsporingsambtenaren begaf zich 's avonds richting het terrein van het afvalverwerkingsbedrijf.

Handhaver Yannick maakte onderdeel uit van dit team: "Het onderzoek, dat over meerdere avonden werd uitgevoerd, was een combinatie van geduld en spoorwerk. Uiteindelijk ontdekten we een lozingsinstallatie die klaarstond om in gebruik te worden genomen." Dit was een cruciale vondst. Met toestemming van het Openbaar Ministerie werden camera's op het terrein geplaatst om eventuele illegale lozingen op heterdaad vast te leggen.

De situatie wijzigde plotseling. Door de aanhoudende regenval stroomde de waterbuffer net na de jaarwisseling over. PFAS-houdend water kwam daardoor alsnog in de sloot terecht. Hierop trad het HDSR resoluut op door de lozing zelf te stoppen. Hiermee pasten zij bestuursdwang toe. Yannick: "Tegelijkertijd sloot de RUD Utrecht alle overige lozingsroutes af en gaf opdracht het water tijdelijk op te slaan in mobiele opslagtanks. Het bedrijf plaatste een waterzuiveringsinstallatie die het PFAS-houdende water tot onder detectieniveau kon zuiveren."

Het afvalverwerkingsbedrijf reinigde vervolgens de sloot en heeft de vervuilde bodem van de sloot afgegraven. Yannick: "Dankzij het snelle handelen en de effectieve en intensieve samenwerking tussen alle betrokken partijen is voorkomen dat PFAS in het Amsterdam-Rijnkanaal terecht kwam. Het is belangrijk om alert te blijven en elkaar te versterken in tijden van crisis."

Thema natuurbescherming

Resultaat Betere afstemming overheden bij evenementen bij natuur

Collega's Frank, Chris D., cluster natuur en ecologie

"Samen één antwoord geven is de uitdaging"

Als overheden proberen we zoveel mogelijk gezamenlijk op te trekken en eenduidig te zijn richting inwoners en bedrijven. Onder de Omgevingswet vormen we ook één loket. In de praktijk blijkt dat dit niet altijd eenvoudig is, maar in overleg zetten we mooie stappen om als één gezicht naar buiten te treden. Een voorbeeld uit de praktijk.

In een gemeente vindt al vele jaren een autocross plaats. Jaarlijks wordt daar een evenementenvergunning voor afgegeven door deze gemeente. Het is een groot feest. Totdat de gemeente plannen heeft voor woningbouw op het terrein van de cross. “Ter voorbereiding daarop vond ecologisch onderzoek plaats,” legt Chris, toezichthouder natuur, uit. “Dat onderzoek wees uit dat zowel de rugstreeppad als de heikikker in het gebied leven. Beide soorten zijn zo uniek dat ze vallen onder de Omgevingswet voor een flora- en fauna-activiteit en de Europese Habitatrichtlijn. Dat betekent dat deze dieren niet opzettelijk gedood of verstoord mogen worden. Het is ook verboden om hun rustplaatsen of voortplantingsplaatsen te vernielen. Daarmee kwam het toestaan van een cross op deze locatie te vervallen.”

Een evenementenvergunning op grond van openbare orde en veiligheid en/of het schenken van alcoholische dranken moet worden aangevraagd bij de gemeente, een omgevingsvergunning voor een flora- en fauna-activiteit bij de provincie. Naast de evenementenvergunning had de organisatie van de cross jaarlijks ook een omgevingsvergunning voor een flora- en fauna-activiteit (een activiteit in of dicht bij de natuur) moeten aanvragen, maar dat is nooit gebeurd. “De weg naar alle juiste vergunningen is niet altijd even duidelijk”, vertelt Frank, coördinator natuur. “Daar kunnen wij, als overheden, verandering in aanbrengen. Bovendien kunnen we meedenken met wat wél mogelijk is om een evenement plaats te laten vinden. Betreft dat een beperking in geluid, in tijdvak of kan uitgeweken worden naar een andere locatie?”

Bij het afgeven van een evenementenvergunning kan een gemeente alert zijn op de locatie. Is deze in of dicht bij natuur? Voorafgaand aan het verstrekken van de evenementenvergunning kan dan al contact gezocht worden met de RUD. Zo kunnen we samen werken aan één compleet antwoord richting de aanvrager. Een aanvrager weet dan met één reactie of het evenement wel of niet plaats kan vinden. Bovendien kunnen we aanbieden mee te denken aan een mogelijke oplossing. Frank: “Afgelopen jaar hebben we dit proces doorgesproken met de gemeente Rhenen en is dit verwerkt in een brief voor de aanvrager, waarin ook de omgevingsvergunning voor een flora- en fauna-activiteit wordt meegenomen. Ook kunnen we evenementenlocaties in de natuur bij voorbaat criteria voor evenementen meegeven. Zo hebben we in Baarn het evenemententerrein bij Paleis Soestdijk bekeken. Het ligt midden in het bos. Wat is op deze locatie mogelijk binnen de regels die gesteld worden voor flora en fauna?”

Door gezamenlijk te kijken naar wat waar mogelijk is en als één overheid naar buiten te communiceren, scheppen we duidelijkheid voor de initiatiefnemer van een evenement in een natuurlijke omgeving.

Thema	veilige leefomgeving
Resultaat	een passende basis voor milieubeleid in het Omgevingsplan
Collega's	José, Joep, Sanne, Erik, Arjen

“We weten nu welke keuzes het beste bij de gemeente Houten passen”

“Wat er al dan niet op een perceel mag, was voorheen geregeld in onder andere het bestemmingsplan”, vertelt Lilian Fassotte-Bams, projectleider omgevingsplan bij de gemeente Houten. “Door de komst van de Omgevingswet werden alle bestemmingsplannen, wijzigingsplannen en dergelijke onderdeel van één tijdelijk omgevingsplan, aangevuld met een paar verordeningregels en de bruidsschat.” Voor het meedenken over de toepassing van de milieuregels, schakelde de gemeente de RUD in.

“De bruidsschat bestaat uit een aantal regels die vanuit het Rijk naar de gemeente zijn overgeheveld. Hierbij kan gedacht worden aan regels over bouwen en regels over milieubelastende activiteiten. Een gemeente kan de regels uit de bruidsschat één op één overnemen, aanpassen of laten vervallen. Echter, hoe maak je hier als gemeente een goede keuze in? Een ander dilemma is dat de milieuregels

niet alleen verankerd zijn in de bruidsschat, maar ook in de bij de Omgevingswet behorende Algemene maatregelen van Bestuur (AmvB). Hoe verhouden die regels zich tot elkaar en welke keuzes kan je het beste maken, rekening houdend met de wensen vanuit de inwoners, het bestuur en de ontwikkelopgave van de gemeente? Bij de gemeente Houten hebben we met dergelijke vragen gestoeid.”

“Begin 2024 hebben we de RUD benaderd en gevraagd ons te helpen in onze zoektocht naar antwoorden. Met een interdisciplinair team vanuit de gemeente en onder de bezielende leiding van de RUD zijn inzichten verkregen in de mogelijkheden die de Omgevingswet en de daaraan gekoppelde AMvB bieden. We weten nu welke keuzes het best passen bij de gemeente, rekening houdend met het collegeprogramma, de binnen de gemeente spelende ontwikkelingen en de situatie ter plaatse. En we weten hoe deze keuzes het best kunnen worden omgezet in beleid.”

Op dit moment wordt de laatste hand gelegd aan de milieuonderdelen ‘geluid’ en ‘trillingen’. Alle losse milieuonderdelen worden vervolgens in één stuk gezet. De gemaakte samenvatting zorgt dat een zeer technisch en inhoudelijk ingewikkeld proces bestuurlijk toegankelijk wordt. Zo kan een gedegen besluitvormingsproces volgen. Het proces dat tot nu toe gevolgd is, geeft een goed gevoel. Het leert ons dat we de goede weg met elkaar zijn ingeslagen”, sluit Lilian haar verhaal af. “Het was een leerzaam en interessant traject, dat voor beide partijen geleid heeft tot nieuwe inzichten over hoe de RUD de gemeente nog beter kan faciliteren met haar kennis en kunde.”

Thema	veilige leefomgeving
Resultaat	zicht op de (vele) overtredingen bij indirecte lozingen
Collega's	Jolien, Lennart, Yannick, Aljan, Rene, Tiemen, Theo, Bieke

20 indirecte lozingen gecontroleerd, bij 90% overtredingen

Bij het realiseren van bouwprojecten of bij het leggen van kabels of leidingen kan het nodig zijn dieper te graven dan het grondwaterniveau”, vertelt Jolien, Vergunningverlener Milieu. “Het grondwater moet dan wijken om de werkzaamheden uit te kunnen voeren. Het grondwater wordt weggepompt en ergens anders geloosd. De partij die het water oppompt en loost, de bronbemaler, moet hiervan bij ons tijdig een melding maken. En daar stopt onze taak. We houden geen toezicht, voeren geen controles uit en treden niet handhavend op bij deze indirecte lozingen. Die opdracht is niet bij ons belegd.” In 2024 werden, dankzij een pilot, voor het eerst controles uitgevoerd.

Vanuit gemeente Amersfoort kwam ruimte voor controles op een thema. Jolien: “We wilden al langere tijd controle voeren op deze lozingen. Vergunningverlening werkt namelijk niet zonder handhaving. Als vergunningsverleners signaleerden we in het werkgebied dat naleving van de meldingen niet altijd juist verliep. Daarom hebben we de pilot Indirecte lozingen gerealiseerd.” Lozingen van opgepompt grondwater worden gedaan op de bodem, op het regenwaterriool, op het afvalwaterriool of op het oppervlaktewater. Voor rioolwaterzuiveringen is het van groot belang te weten hoeveel extra water zij kunnen verwachten. Verder moet de samenstelling van het water aan bepaalde eisen voldoen voordat het geloosd mag worden. Zo mag het ijzergehalte niet te hoog zijn. Een hoog ijzergehalte kan bijvoorbeeld infiltratierioolleidingen verstoppen en dus stuk maken. Ook het gehalte aan zand en slib in het water is aan regels gebonden. Onverwacht veel water of een onjuiste samenstelling van het water geven druk op de werking van het afvalwatersysteem en kunnen schade brengen aan de natuur.

In deze pilot zijn in een half jaar tijd zo'n 20 aangemelde en niet-aangemelde lozingen bezocht door een toezichthouder en vergunningverlener. Aan de hand van een uitgebreide checklist werden de locaties en installaties beoordeeld. Jolien: “Bij zo'n 90 procent van de controles bleek sprake te zijn van één of meerdere overtredingen. Die varieerden van meldingen die te kort voor aanvang van de lozing werden gedaan, locaties waar helemaal geen melding was gedaan, aangeleverde informatie die niet klopte, lozingen op een verkeerd riool, onjuiste samenstelling van het geloosde water. Er is zelfs een last onder dwangsom opgelegd. In deze pilot constateerden we zoveel overtredingen, dat heel duidelijk werd dat nalevingsgedrag zonder toezicht niet best is.”

Jolien: “Op basis van deze resultaten adviseren we gemeenten om controles op lozingen in te kopen. Daarnaast kunnen we met gemeenten meedenken en adviseren over de regels die zij op kunnen nemen over deze lozingen. Bijvoorbeeld bij een gemeente waar het ijzergehalte in het grondwater heel hoog is: neem standaard een ontijzeringsinstallatie op bij onttrekkingen.”

Thema: natuurbescherming

Resultaat: Een essentieel puzzelstuk bij gebiedsprocessen

Collega's: Susanne, XX

Hoogwaardige informatie voor effectief beleid

Bij natuurbescherming denk je misschien niet meteen aan cijfers, dossiers, documenten en systemen. Toch zijn de data die de RUD met het programma Fundament Omgevingsinformatie Landelijk Gebied (FOLG) verzamelt, controleert, corrigeert en verrijkt onmisbaar bij gebiedsprocessen in het landelijk gebied. Programmaondersteuner Susanne vertelt over een belangrijke mijlpaal uit 2024.

In het programma wordt gewerkt aan het veehouderijregister. “In opdracht van de provincie leggen we informatie uit de oud- Wet milieubeheer en de Omgevingswet over veehouderijen vast uit locatiedossiers van zowel de RUD Utrecht als de ODRU. Zo wordt per dossier inzichtelijk gemaakt welke wetgeving er geldt op een locatie, welke stallen er staan, welke dieraantallen hierbij horen en wat de emissies zijn die dit met zich meebrengt.” In 2024 is FOLG daarnaast begonnen met het toevoegen van informatie vanuit natuurwetgeving. De provincie Utrecht verleent vergunningen in het kader van natuurwetgeving; deze informatie wordt nu toegevoegd aan het veehouderijregister voor een integraal beeld van de juridische situatie. In opdracht van de provincie Utrecht is FOLG hiermee begonnen voor de gemeente Vijfheerenlanden. In dit gebied liggen meerdere Natura-2000-gebieden waardoor de informatie uit FOLG extra relevant is. Het kunnen schetsen van een totaalbeeld van de juridische situatie van de veehouderijen in deze gemeente is dan ook een belangrijke mijlpaal voor het programma. Programmaondersteuner Susanne de Rapper: “We hebben onderhand heel veel kennis en kunnen opdrachtgevers steeds beter ondersteunen.”

De combinatie van informatie uit natuur- en milieuvergunningen geeft een goed integraal beeld en daarmee handelingsperspectief aan opdrachtgevers. Wat hebben onze gemeenten en de provincie aan de data uit het veehouderijregister? “Het programma staat voor waar de opdrachtgever voor staat. We hebben een ondersteunende functie en weten wat er speelt. We zorgen ervoor dat anderen weloverwogen keuzes kunnen maken voor het landelijk gebied. Het wordt steeds duidelijker dat dit niet kan zonder betrouwbare data.” Susanne ziet dat er nog meer mogelijkheden zijn voor het veehouderijregister. “Ook onze interne collega's doen steeds meer een beroep op ons: bijvoorbeeld voor integraal advies of bij geurberekeningen.” In 2025 gaat FOLG verder met het veehouderijregister en zal het programma hiernaast ook aanvullende opdrachten van de provincie Utrecht oppakken om zo steeds beter te kunnen ondersteunen en informeren bij opgaven in het landelijk gebied.

Thema **veilige leefomgeving**
Resultaat **tijd en geld bespaard door grondstromenplan**
Collega's **Eric**

Bijdragen aan een veilige en gezonde leefomgeving voor 33.000 inwoners

In 2001 is gestart met de ontwikkeling van woonwijk Vathorst in Amersfoort. Inmiddels zijn daar zo'n 11.000 woningen gebouwd en is de wijk zo goed als af. Door de jaren heen heeft de RUD op diverse vlakken een bijdrage geleverd aan de ontwikkeling van dit stadsdeel. Eric, medewerker bodem, vindt het een mooi moment voor een terugblik.

Binnen dit project heeft de RUD de taak van zowel vergunningverlener als toezichthouder Wet bodembescherming en het Besluit bodemkwaliteit (voorheen Bouwstoffenbesluit). Doel van deze wetgeving is het voorkomen van verontreiniging van de bodem en het grondwater. De wetgeving stelt eisen aan de samenstelling van de grond en het vrijkomen van stoffen uit de grond die gebruikt en

verplaatst wordt. Daarnaast adviseert de RUD de gemeente Amersfoort bij het afgeven van een Omgevingsvergunning voor een depot voor de opslag van grond.

“Voor de aanleg van de wijk was veel grondverzet nodig,” vertelt Eric. “Vathorst is gebouwd op veelal agrarische percelen en rondom de dorpskern Hooglanderveen. In het gebied waren verschillende voormalige stortplaatsen en een bestaande stortplaats. Het toenmalige Bouwstoffenbesluit gaf aan dat je bij elke grondverplaatsing die specifieke partij grond moest laten onderzoeken op schadelijke stoffen, het zogenaamde AP04-onderzoek. Om tijd te besparen hebben wij, samen met Ingenieursbureau Vathorst, een grondstromenplan opgesteld. Samen met de door de gemeente Amersfoort opgestelde bodemkwaliteitskaart vormde dat een goede basis voor het grondverzet in de wijk. In dit plan staat welke grond waar vrijkomt, waar grond nodig is, welke kwaliteit de grond heeft, et cetera. Zo is inzicht ontstaan in de kwaliteit en kwantiteit van de grond. Deze kon op elkaar worden afgestemd. Dit plan voorkwam dure en tijdrovende losse AP04-onderzoeken in een later stadium.”

De grond op locatie was in kaart gebracht. Zo kon ervoor worden gezorgd dat schone grond werd toegepast in de wijk en dat alleen na een melding licht verontreinigde grond (afgedekt met schone grond) werd gebruikt. Voor bijvoorbeeld de geluidswal A1/A28 was dat een goede toepassing. Medewerkers van toezicht en handhaving hielden controle op de kwaliteit en het gebruik van de grond op locatie, van aangevoerde grond en steenachtige materialen. Daar waar op locatie sprake was van sterk verontreinigde grond, zoals bij de stortplaatsen, hielden ze de vinger aan de pols bij de sanering en afvoer van grond naar een erkende verwerker.

Eric: “Veel van de grond die vrijkwam werd ergens anders in de wijk weer gebruikt. Opslag gebeurde op tijdelijke depots. De RUD verzorgde het milieugedeelte voor de vergunningverlening voor de depots. Daarnaast hield de RUD toezicht op alle milieuaspecten die daarbij horen. Denk aan geluid bij graven en verplaatsing, hoeveelheden en kwaliteit van de grond.”

Inmiddels worden de laatste depots leeggereden en opgeheven. De komende tijd vindt het laatste grondverzet plaats voor de aanleg van het nieuwe Westelijk Park aan de rand van Vathorst. In het park worden watergangen gegraven en tussen de 1.500 en 2.000 bomen gepland. En de laatste woningen worden opgeleverd. Na 23 jaar is het project bijna afgerond. Eric: “Mooi om terug te kijken en te zien hoe wij bij konden dragen aan een veilige en gezonde leefomgeving van zo’n 33.000 inwoners van woonwijk Vathorst.”

Thema: veilige leefomgeving

Resultaat: seinen op groen voor gezamenlijke, structurele aanpak gezondheid

Wie: Lisanne, Fleur

“We kunnen een mooie rol spelen voor een gezondere leefomgeving”

Onze omgeving bepaalt voor een groot deel hoe gezond we zijn. Milieuproblemen als stank, lawaai en verontreiniging zijn slecht voor onze gezondheid. Vaak kunnen we hierover als omgevingsdienst niet veel meer zeggen dan: ‘Sorry, dit mag volgens de regels.’ Als het aan adviseur gezonde leefomgeving Lisanne Jansen ligt, komt hier dankzij de Omgevingswet een einde aan. Haar ambitie: overheden die samen uitdragen dat een gezonde leefomgeving belangrijker is dan voldoen aan regels. In 2024 zijn de seinen hiervoor op groen gezet.

Het onderwerp ‘gezondheid’ is nieuw voor de RUD Utrecht. De invoering van de Omgevingswet – waarin een gezonde leefomgeving als maatschappelijk doel is vastgelegd – was aanleiding om hiermee aan de slag te gaan. Lisannes opdracht was dan ook: inventariseer wat de RUD hierin kan doen met vergunningverlening, toezicht, handhaving en advies (VTHA) voor inwoners en voor opdrachtgevers. “Gezondheid en milieu gaan goed samen. Daar kunnen we binnen de RUD een mooie rol in spelen.” Deze rol hangt onder andere samen met de milieuklachten. Inwoners melden klachten over bedrijven, bij zowel gemeenten als bij omgevingsdiensten ODRU en RUD.

Door samen te werken worden alle klachten met een relatie met gezondheid op dezelfde manier naar de juiste partijen doorverwezen. Lisanne: “Als pilot zijn we gestart met het centraal registreren van deze klachten. We werken ernaartoe om steeds meer één loket te worden. Zo willen we voorkomen

dat inwoners bij iedereen moeten aankloppen. Dat geeft ook zicht op wat er in de regio gebeurt.” Deze centrale benadering van gezondheidsklachten door milieuproblemen is mogelijk dankzij goede samenwerking in de regio. “We hebben in 2024 diverse partijen samengebracht in concrete projecten: omgevingsdiensten, provincie, GGD, Natuur- en milieufederatie Utrecht. Het onderwerp is echt gaan leven, iedereen wil er graag voor gaan. Daar ben ik trots op.”

Voor de samenwerking tussen omgevingsdiensten en de GGD biedt kansen. “De GGD heeft vooral kennis over gezondheid, de omgevingsdiensten weten veel over milieu. Door meer kennis op te doen kunnen wij gezondheid integreren in onze processen voor vergunningverlening, toezicht en handhaving en advies. Dan worden de gezondheidsaspecten systematisch meegenomen in de besluitvorming en uitvoering. Door meer inzicht over waar gezondheidsrisico's spelen, kunnen wij extra scherp zijn als we vergunningen verlenen bij een verhoogd gezondheidsrisico en gerichte toezichts- en handavingsacties plannen. Daarnaast werken we eraan om gemeenten gericht te adviseren over deze gezondheidsrisico's.”

“In 2025 breiden we onze kennis uit aan de hand van specifieke casussen. Zo kunnen we met ons deskundige en integere werk én de goede samenwerking met betrokken partijen steeds meer bijdragen aan een omgeving waarin we nu en in de toekomst veilig en gezond kunnen wonen en werken.”

Thema	klimaat en energie
Resultaat	efficiënt energie besparen mogelijk door maatwerk
Collega's	Tobias, Rafael

De RUD als toezichthouder en partner bij energiebesparing

Ons energieteam is er om energiebesparing door bedrijven te controleren en te stimuleren. Bijvoorbeeld bij Pon Automotive campus Leusden. Als grootverbruiker gebruikt het bedrijf meer dan 50.000 kWh en/of 25.000 kuub aardgas per jaar. Toezichthouders Tobias en Rafael gingen bij het bedrijf op bezoek om de energiebesparende plannen voor hun panden te bespreken. Dit leidde tot maatwerkafspraken, waardoor het bedrijf in enkele jaren werkt naar een aanzienlijke energiebesparing.

Op de campus in Leusden komen nieuwe personenauto's aan per trein en vrachtwagen. Ze worden hier gestald en gedistribueerd. Auto-onderdelen staan opgeslagen in een groot magazijn en worden verspreid richting dealers. Verder zijn er een showroom en een verkooppunt voor wagens van CUPRA, Porsche, Bentley en Lamborghini en diverse andere gebouwen. “De totale campus bestaat uit 13 panden, variërend in leeftijd en staat”, vertelt Robbert Verkerk, Hoofd Faciliteiten campus Leusden. Op papier bevinden zich hier meerdere bv's, maar ze staan met elkaar in verbinding en hebben één eigenaar.

Robbert: “Een verduurzamingsaanpak per pand is daardoor niet logisch en werkbaar. De toezichthouder van de RUD had daar alle begrip voor. Dat gaf ruimte voor maatwerkafspraken. Zo konden wij aan de slag met een plan van aanpak voor energiebesparende maatregelen voor de hele campus. Dat plan is gemaakt, gecontroleerd door de RUD en geaccordeerd. Nu is het aan ons om de maatregelen in de komende jaren uit te voeren.” Pon heeft een ambitieus verduurzamingsplan gemaakt. Voortgedreven uit eigen ambitie van de familie Pon. “Onze slogan is niet voor niks ‘We move you to a better world’”, vertelt Robbert. “Dan hebben we het ook over het reduceren en compenseren van onze CO₂ uitstoot. Daarnaast moeten we vanuit de wet- en regelgeving aan de slag met verduurzaming.”

“De energiebesparende maatregelen die op stapel staan, zijn geïntegreerd in ons meerjarig onderhoudsplan”, licht Bart Plugge, teamleider Technische Dienst, toe. “De komende drie jaar pakken we diverse zaken aan. We vervangen gasontladingslampen en nog aanwezige TL-verlichting door LED. Voor Porsche starten we met de bouw van een nieuw, energiezuinig, pand. Het magazijngebouw zal moeten worden geïsoleerd. Verder wordt één van de twee Warmte Koude Opslag-installaties vervangen door een nieuwe, grotere installatie. Meerdere panden kunnen dan van het gas af. Op dit

moment wordt een derde van ons elektriciteitsverbruik al opgewekt door onze zonnepanelen. Na invoering van alle maatregelen besparen we nog eens 300.000 kWh /jaar en bijna 141.000 m³ aan gas.

Robbert: "Om al deze aanpassingen efficiënt door te kunnen voeren is tijd en budget nodig. Fijn aan de samenwerking met de RUD is de ruimte die we krijgen in de uitvoering van de maatregelen. De RUD houdt toezicht op het nakomen van onze afspraken, maar is ook een partner. We blijven in gesprek over het tijdpad van onze aanpak. Gezamenlijk zorgen we er zo voor dat de duurzaamheidsdoelen bereikt gaan worden."

Thema: veilige leefomgeving
Resultaat omwonenden beschermd tegen geluidsoverlast
Collega's: Aljan, Yannick

Klokken luiden zonder overlast

Omwonenden van de Heilige Familiekerk in Soest-Zuid meldden geluidsoverlast door het luiden van de klokken. De eerste gedachte van handhaver Yannick hierbij was simpel: het gaat om een kerk en daarom valt het klokgelui onder de vrijheid van godsdienst. Maar bij nader inzien bleek dit niet het geval. Yannick: "De Heilige Familiekerk heeft geen actieve kerkfunctie meer. De geluidsnormen gelden daarom wel degelijk in deze situatie."

Yannick benaderde de eigenaar van het kerkgebouw en stelde onder andere voor om de klokken 's nachts niet meer te luiden. De eigenaar gaf daarop aan dat niet was aangetoond dat de klokken niet binnen de geluidsnormen luidden. Dit was reden voor Yannick om in februari het cluster Geluid in te schakelen om een geluidscntrole rondom de kerk te doen. Bij de geluidsmeting is het belangrijk om op de gevel van een woning dicht bij de geluidsbron – in dit geval de klokken - te meten. Daar komt immers veel geluid binnen.

24 uur lang werd gemeten. Dit gebeurde in drie tijdsvakken: overdag gelden logischerwijs hogere geluidsnormen dan in de avond en zeker dan in de nacht. In alle drie de tijdsvakken werden overtredingen van de geluidsnormen geconstateerd. Handhaven was daarom de enige optie. Yannick: "Er is toen een last onder dwangsom opgesteld aan de eigenaar van het kerkgebouw. De RUD bood hierbij verschillende oplossingen om de overtreding ongedaan te maken, maar de eigenaar besloot als reactie de klokken helemaal stil te zetten en niet meer te luiden."

Het was voor het eerst in 85 jaar dat de kerkklokken niet luidden. Dit leidde tot veel vragen en opmerkingen uit de buurt en door diverse media. Door bewoners werd zelfs een actiecomité opgericht. Voor deze bewoners was het geluid van de kerkklokken een belangrijk onderdeel van het (dorps)karakter.

Sinds juni luiden de klokken weer. De eigenaar had een aantal aanpassingen gedaan. Na nog een geluidscntrole bleek dat er daardoor binnen de normen werd geluid. Direct omwonenden hebben hierdoor minder overlast en Soest-Zuid kreeg het karakteristieke klokgelui terug.

Thema natuur en veilige leefomgeving
Resultaat aanpak grond- en grondwatersanering met oog voor de natuur
Collega's Arjen, Sabine, Jesper

PFAS-sanering voor woningbouw, met oog voor de natuur

Het programma 'Hart van de Heuvelrug' combineert ruimte voor wonen, werken, recreatie, zorg en natuur. Sinds 2004 is de natuur rond Soest en Zeist uitgebreid, versterkt en kwalitatief beter gemaakt. Er is 700 hectare aan nieuwe natuur gerealiseerd. Ook zijn kleine natuurgebieden met elkaar

verbonden tot een aaneengesloten natuurgebied van 5.300 hectare. Zo krijgen planten en dieren rust en ruimte om te kunnen leven op de Utrechtse Heuvelrug.

Onderdeel van het gebied is de voormalige vliegbasis Soesterberg, nu Park Vliegbasis Soesterberg; een groot gebied met natuur en militair erfgoed. Aan de zuidzijde van dit terrein worden duurzame woningen gerealiseerd. Uitgangspunt is om het woongebied zo goed mogelijk in te passen in de natuurlijke omgeving. Bij de inrichting van het woongebied wordt rekening gehouden met de planten en dieren die in het gebied leven. Maar voor het zover is, moet op een deel van het terrein een grond- en grondwatersanering plaatsvinden.

“Een deel van de woningbouw staat gepland op het terrein van de oude brandweerkazerne. Hier werden brandblus oefeningen gehouden. In het blusschuim dat gebruikt werd zat PFOS. Deze PFAS-stof is in de bodem getrokken en zorgt voor vervuiling van grond en grondwater. Om veilig te kunnen wonen, moet de grond en het grondwater eerst gesaneerd worden”, legt Arjen, adviseur Bodem voor gemeente Soest, uit.

Sabine, vergunningverlener Bodem: “In de afgelopen jaren heeft veel onderzoek plaatsgevonden voor de aanpak van de sanering onder de Wet bodembescherming. In een expertsessie over de grondwatersanering dachten adviseurs uit ons team mee en adviseerden over een mogelijke aanpak van de grond- en grondwatersanering. In 2025 vinden nieuwe onderzoeken plaats en wordt een saneringsplan opgesteld.”

Jesper, toezichthouder natuurbescherming: “In het gebied leven diverse beschermde diersoorten, zoals de hazelworm, de kommavliender, de veldleeuwerik en de zandhagedis. Bij aanpak van de grond- en grondwatervervuiling en de plannen voor woningbouw moeten deze diersoorten beschermd blijven. Dat betekent dat ze niet gedood, niet verstoord mogen worden en dat hun leefgebied beschermd moet worden, met extra zorg tijdens het broedseizoen. Het saneren van de bodem moet dus gebeuren met zorg voor de natuur. Daarom zijn voor de onderzoeken en de sanering vergunningen volgens de Omgevingswet nodig. En onderzoeken moeten voor de broed- en kraamperiode van de aanwezige beschermde dieren plaatsvinden.”

Als RUD zijn we betrokken bij vergunningverlening, toezicht en handhaving op de verschillende vergunningen die door de provincie zijn afgegeven of door de RUD in opdracht van de provincie (Utrecht). Jesper: “Met onze kennis van ecologie toetsen wij ook de ecologische rapporten die door externe partijen zijn opgesteld. We proberen bij te sturen waar we denken dat dat nodig is.”

In een expertsessie over PFAS in het groen heeft de RUD meegedacht over wat te doen met het groen, de bomen, beplanting, die in PFAS-grond staan. En over de (beschermde) dieren in dit gebied. Alles om verdere verspreiding van PFAS te voorkomen, en een voorspoedige bodemsanering en start van de bouw van de woonwijk mogelijk te maken.

Thema **veilige leefomgeving**
Resultaat **meer aandacht voor en kennis over zeer zorgwekkende stoffen**
Collega's **Hans, Bieke, Jeanette, Arnold**

Zeer zorgwekkende stoffen in kaart brengen

Bij bedrijven worden diverse producten gebruikt die zeer zorgwekkende stoffen (ZZS) bevatten. ZZS zijn stoffen die gevaarlijk zijn voor mens en milieu, omdat ze de voortplanting belemmeren, kankerverwekkend zijn of zich in de voedselketen ophopen. Bedrijven moeten het gebruik van ZZS beperken. Vanuit de wet hebben wij de taak hier toezicht op te houden. Omdat er nog veel onbekend is over ZZS, hebben we in 2024 samen met de ODRU twee pilots uitgevoerd.

Vergunningverlener Hans: “Wanneer je toezicht wil houden op het gebruik en het beperken van ZZS bij bedrijven, moet je eerst weten welke ZZS voorkomen in de producten die gebruikt worden bij deze bedrijven. Eerder werd daar niet actief op ingezet. ZZS is nu een onderwerp geworden dat hoog op de agenda staat. Het in kaart brengen dus ook. Om ervaring op te doen met het in kaart brengen van ZZS bij bedrijven hebben we twee pilots gedraaid.”

Vanuit RUD en ODRU is bij 10 bedrijven de vraag neergelegd: welke ZZS zijn er binnen uw bedrijf aanwezig? Het geven van een antwoord vraagt veel chemische kennis over de samenstelling van gebruikte stoffen. Op etiketten worden de stoffen genoemd, maar de lijst is lang en de namen zijn ingewikkeld. Inzicht creëren is dus geen eenvoudige opgave. De vervolgvraag was: wat ga je eraan doen om ervoor te zorgen dat deze stoffen zo weinig mogelijk worden gebruikt? Hoe kan je het gebruik van deze stoffen verminderen? De bedrijven reageerden positief op de pilot en leverden de gevraagde informatie aan.

Ondertussen werd via de organisatie Deconcern hetzelfde onderzoek gedaan bij 10 andere bedrijven. Deze organisatie analyseert met behulp van een programma de producten die bedrijven gebruiken op ZZS. Hans: "Door de pilots heeft het onderwerp ZZS binnen de RUD en ODRU veel aandacht gekregen. Het onderwerp is echt op de kaart gezet. Er zijn cursussen gegeven over etiketten lezen en over wetgeving. Intern leeft het onderwerp. De resultaten van de pilots worden begin 2025 bekend. Wel is al duidelijk dat bij bedrijven in de metaaloppervlaktebehandeling veel ZZS aanwezig zijn in de stoffen die zij gebruiken."

In 2025 gaat Deconcern in opdracht van, en in samenwerking met, de ODRU en RUD 200 bedrijven in onze provincie onderzoeken. De veiligheidsbladen van de door de bedrijven gebruikte producten worden in de ZZS-tool van Deconcern gezet. Ze worden geanalyseerd op de aanwezigheid van ZZS en overige stoffen. Zo krijgen we steeds beter zicht op de ZZS bij bedrijven. "Op het moment dat je weet welke ZZS er bij welke bedrijven zijn en in welke hoeveelheden, kun je bepalen op welke bedrijven je je bij voorkeur gaat richten vanuit toezicht en handhaving", legt Hans uit. "Door risicogericht toezicht kun je je tijd goed benutten om het gebruik en de uitstoot van ZZS terug te dringen om de risico's voor de gezondheid voor de omgeving te verminderen."

DEEL 2: RESULTATEN

Resultaten 2024

In dit hoofdstuk vind je de verantwoording van onze productie. Dit is een optelsom van de producten en diensten die we aan al onze twaalf opdrachtgevers hebben geleverd in 2024. Daarnaast vergelijken we de gerealiseerde resultaten met de geplande productie. De cijfers zijn onderverdeeld in zes thema's:

- Algemeen (integrale onderwerpen als juridische zaken en advies)
- Bodem en ondergrond
- Luchtvaart en vuurwerk
- Milieu
- Natuur en landschap
- Water

Voor elk thema geven we de cijfers in tabellen met een korte toelichting. In de tabellen kun je vergelijken wat is afgesproken in de uitvoeringsplannen en wat er uiteindelijk is gerealiseerd. We rapporteren onze resultaten over producten met kentallen als 'producten' (dat zijn aantallen vergunningen, meldingen, controles etc.) en de resultaten van geleverde diensten in uren. In de laatste kolom staat het percentage van wat we hebben gerealiseerd ten opzichte van de gemaakte afspraken. In dit percentage is onderhanden werk meegenomen als dat van toepassing is. Dit jaar werken we voor het eerst met de producten- en dienstencatalogus (PDC) Omgevingswet. Er zijn in 2024 zaken afgerond op basis van de oude PDC. De realisatiecijfers kunnen een vertekend beeld geven, omdat de realisatie hoger is als je de realisatie van oude producten en diensten meerekent.

De gegevens over de inzet van strafrecht (door buitengewoon opsporingsambtenaren) zijn verwerkt in de tabellen over de verschillende thema's. De boa's werken binnen hun eigen clusters en pakken in principe handhavingzaken op die binnen hun cluster vallen.

Ten opzichte van de dienstverleningsovereenkomsten (DVO's) hebben we over de hele linie 96% van de afgesproken productie gerealiseerd. Dit betekent dat de onzekerheden door de inwerkingtreding

van de Omgevingswet niet ten koste van de productie zijn gegaan. De productie was vrijwel het hele jaar stabiel over de hele linie. Er zijn wel verschillen tussen de onderdelen van ons werk: we hadden voor sommige onderwerpen de volledige DVO al gerealiseerd, terwijl andere iets achterbleven.

Daarnaast hebben we net als ieder jaar aanvullende opdrachten en projecten uitgevoerd. Aanvullende opdrachten zijn reguliere producten en diensten die in de loop van het jaar extra zijn ingekocht. Projecten zijn extra werkzaamheden die niet in onze producten- en dienstencatalogus zijn opgenomen. Vorig jaar ging het vooral om projecten op het gebied van klimaat en energie, bodem en het landelijk gebied.

Algemeen

Er is sprake van een toenemende vraag aan ondersteuning op het gebied van RO-advisering bij alle gemeenten. Nieuw is dat we steeds meer worden betrokken bij het opstellen van milieuregels in het Omgevingsplan. Daarnaast komen er ook steeds meer 'complexe' vragen bij ons terecht, bijvoorbeeld in het kader van gebiedsontwikkeling, en worden we gevraagd bij zaken als het opstellen van een milieuagenda voor de komende jaren. Ook komen er naast de traditionele milieuthema's steeds meer vragen over nieuwe thema's, zoals gezondheid.

In 2024 werden er over het algemeen meer handhavingsverzoeken ingediend. Daarentegen ontvingen we wel minder handhavingsverzoeken over Natura 2000-activiteiten (zoals stikstofdeposities). Gezien de huidige situatie rondom PAS-melders, hadden we hieromtrent meer handhavingsverzoeken tegen agrarische bedrijven en industriële activiteiten verwacht.

Ruimtelijke ordening	Geraamd	Gerealiseerd	Openstaand	Gerealiseerd t.o.v. geraamd
Totaal	3.867 uur	3.775 uur		98%
Advies verstrekken en omgevingstafel	3.827 uur	3.010 uur		79%
Omgevingstafel	40 uur	765 uur		1913%

Algemeen/integraal	Geraamd	Gerealiseerd	Openstaand	Gerealiseerd t.o.v. geraamd
Totaal	44.091 uur + 13 producten	42.077 + 38 producten	9 producten	124%
Advies verstrekken	1.353 uur	1.082 uur		80%
vergunningverlening	639 uur	550 uur		86%
Toezicht en handhaving	13 producten + 2.210 uur	38 producten plus 3.475 uur	6 producten	161%
Juridische zaken: afhandeling bezwaar en beroep, verzoeken tot handhaving	4.283 uur	2.551 uur		60%
Aanvullend werk naast de DVO's)				
- Producten en diensten	4.782 uur	2 producten+ 4.150 uur	3 producten	88%
- Projecten	30.772 uur	30.269 uur		98%

Bodem en ondergrond

Voor bodem en ondergrond was er in 2024 een nog intensievere samenwerking met de ODRU. Dit in verband met het ingaan van de Omgevingswet. Hierbij verschoven taken van de provincie naar de gemeenten – en dus van de RUD naar de ODRU. In 2024 ondersteunden vier toezichthouders en vier vergunningverleners van de RUD de ODRU. Het begin van het jaar stond vooral in het teken van de taken met betrekking tot het overgangsrecht dat voor vergunningsaanvragen van vóór de Omgevingswet geldt. Later in het jaar kwamen er steeds meer meldingen en nadien ook toezicht op basis van de Omgevingswet.

In 2024 is het 'knooppunt bodeminformatie' live gegaan voor gemeenten. Bodeminformatie is voor hen nu digitaal toegankelijk. Voorjaar 2025 wordt deze informatie voor iedereen toegankelijk.

Bodem	Geraamd	Gerealiseerd	Openstaand	Gerealiseerd t.o.v. geraamd
Totaal	22.610 uur + 777 producten	20.475 uur + 644 producten	320 producten	90%
Aandachtsdossiers	2.350 uur	3.346 uur		142%
Advies verstrekken	4.640 uur	2.614 uur		56%
Informatiebeheer, vergunningverlening en meldingen	10.441 uur + 319 producten	320 producten + 10.543 uur	127 producten	98%
Toezicht en handhaving	458 producten + 5.179 uur	358 producten + 3.972 uur	193 producten	77%

Ontgrondingen	Geraamd	Gerealiseerd	Openstaand	Gerealiseerd t.o.v. geraamd
Totaal	1.001 uur + 10 producten	771 uur + 6 producten	2 producten	75%
Aandachtsdossiers		83 uur		
Advies verstrekken	165 uur	82 uur		50%
Vergunningverlening	10 producten + 120 uur	197 uur + 6 producten	2 producten	87%
Toezicht en handhaving	600 uur	409 uur		68%

Luchtvaart en vuurwerk

Het aantal aanvragen voor ontheffingen voor vluchten met luchtvaartuigen loopt terug, terwijl het aantal aanvragen voor vluchten met drones toeneemt. Deze worden onder andere ingezet voor agrarische doeleinden, het filmen van evenementen en voor tv-opnames.

Het aantal verkooppunten van vuurwerk daalt gestaag van 41 in 2023 naar 31 in 2024. Deze verkooppunten worden allemaal meerdere keren gecontroleerd: voor en tijdens de verkoopdagen. In 2024 is het aantal vuurwerkevenementen gelijk gebleven ten opzichte van voorgaande jaren. Wel zien we een stijging van het aantal aanvragen voor evenementen tijdens oud en nieuw. Het afsteekverbod dat in steeds meer gemeentes geldt, draagt bij aan deze ontwikkelingen.

Luchtvaart	Geraamd	Gerealiseerd	Openstaand	Gerealiseerd t.o.v. geraamd
------------	---------	--------------	------------	-----------------------------

Totaal	200 uur + 68 producten	80 uur + 28 producten	21 producten	48%
Advies verstrekken	100 uur	65 uur		65%
Vergunningverlening	42 producten + 100 uur	15 uur + 20 producten	9 producten	43%
Toezicht en handhaving	26 producten	8 producten	12 producten	54%

Vuurwerk	Geraamd	Gerealiseerd	Openstaand	Gerealiseerd t.o.v. geraamd
Totaal	211 uur + 157 producten	216 uur + 136 producten	47 producten	87%
Advies verstrekken	211 uur	216 uur		102%
Vergunningverlening en meldingen	63 producten	51 producten	8 producten	84%
Toezicht en handhaving	94 producten	85 producten	39 producten	89%

Milieu

Sinds 2024 werken we met milieubelastende activiteiten (MBA's) in plaats van met 'inrichtingen'. Hiervoor moeten de lopende vergunningen worden aangepast. Vergunningverleners en toezichthouders bedrijven hebben deze gelegenheid gebruikt om vergunningen ook te actualiseren. Kloppen de feitelijke activiteiten met de vergunning? Zijn er inmiddels nieuwe normen of betere technieken? Vergunningverleners toetsten of een ambtelijke aanpassing voldeed, bijvoorbeeld omdat er alleen een norm aangepast moest worden, of dat er maatwerk nodig was. In het laatste geval bezochten een vergunningverlener en een toezichthouder het bedrijf om de situatie ter plaatse te beoordelen. Met als doel: een zo effectief mogelijke, actuele vergunning.

Meer weten over het werk van team Bedrijven? Bekijk de video (3 minuut 55):

Bij asbest is in 2024 risicogericht toezicht (systeemtoezicht) ingevoerd. Dit houdt in dat voor elk bedrijf dat asbestinventarisaties uitvoert, wordt bijgehouden in hoeverre deze rapportages fouten of afwijkingen bevatten. Bedrijven die structureel conform de regelgeving werken, worden vervolgens minder intensief beoordeeld. Zo kunnen de toezichthouders meer tijd besteden aan de bedrijven die meer aandacht nodig hebben. Dit systeem is na de zomer ingevoerd, en in de periode september-december viel circa 20% van de meldingen in de beoordelingscategorie 'licht'. Verdere monitoring en uitwerking volgt in 2025.

We zien voor asbest de laatste jaren dat er vrij structureel sprake is van een overschrijding van de DVO. Een paar gemeenten vormen hier een uitzondering op, maar gemiddeld genomen is de realisatie voor asbest eigenlijk altijd 'te hoog'. Dit zit met name in de aantallen meldingen; voor toezicht is de realisatie meer in lijn met de ramingen. Alle meldingen worden beoordeeld, daarvan leidt een percentage tot een controle op locatie. Het systeemtoezicht zou de komende jaren de inzet op meldingen moeten verminderen, zodat we meer tijd over zouden houden voor toezicht.

Bij het MKB is er een verduurzamingsslag zichtbaar, merken de toezichthouders energie. Voorheen keken bedrijven vooral wat ze op generiek niveau aan maatregelen konden treffen. Inmiddels is de verduurzaming steeds meer gericht op de primaire activiteiten en processen. Bedrijven zijn steeds meer op de hoogte van de wetgeving en van de mogelijke besparingen. In 2024 is er verder een pilot geweest, waarin bedrijven 's avonds op overmatig lichtgebruik gecontroleerd werden. De pilot leidde ertoe dat bedrijven nu structureel minder lampen aan laten staan en bewuster hiermee om gaan.

Afval en circulariteit	Geraamd	Gerealiseerd	Openstaand	Gerealiseerd t.o.v. geraamd
Totaal				110%
Vergunningverlening	32 producten	12 producten plus 176 uur		106%
Advies verstrekken		10 uur		-

Asbest	Geraamd	Gerealiseerd	Openstaand	Gerealiseerd t.o.v. geraamd
Totaal	8.890 uur	9.334 uur plus 1 product	34 producten	105%
Meldingen	1.899 uur	5.342 uur		281%
Toezicht en handhaving	1.423 uur	1 product plus 2.878 uur	34 producten	202%
Advies verstrekken	478 uur	1.101 uur		230%
Aandachtsdossiers	5.090 uur	13 uur		0,3%

Bedrijfsmatige MBA's (milieubelastende activiteiten)	Geraamd	Gerealiseerd	Openstaand	Gerealiseerd t.o.v. geraamd
Totaal	15.081 uur + 1.270 producten	13.264 uur + 761 producten	267 producten	82%
Informatieplicht, vergunningverlening en meldingen	590 producten + 5.089 uur	223 producten + 4.739 uur	23 producten	76%
Toezicht, handhaving en klachtbehandeling	669 producten + 4.839 uur	536 producten + 5.471 uur	241 producten	96%
Advies verstrekken	11 producten + 2.861 uur	2 producten + 1.527 uur	3 producten	49%
Aandachtsdossiers	2.292 uur	1249 uur	-	54%

Complexe bedrijven	Geraamd	Gerealiseerd	Openstaand	Gerealiseerd t.o.v. geraamd
Totaal	7554 uur + 70 producten	8.416 uur+ 442 producten	488 producten	120%
Aandachtsdossiers	1.870 uur	636 uur		34%

Advies verstrekken	1.825 uur	1.825 uur + 6 producten	6 producten	118%
Vergunningverlening en meldingen	12 producten + 1.405 uur	3.808 uur + 189 producten	47 producten	224%
Toezicht, handhaving en klachtbehandeling	58 producten + 2454 uur	2.147 uur + 247 producten	435 producten	99%

Energie en duurzaamheid	Geraamd	Gerealiseerd	Openstaand	Gerealiseerd t.o.v. geraamd
Totaal	1.126 uur + 143 producten	520 uur + 22 producten	178 producten	79%
Advies verstrekken	147 uur	58 uur		39%
Meldingen en informatieplicht	10 uur	Geen realisatie		
Toezicht en handhaving	143 producten + 969 uur	22 producten + 462 uur	178 producten	77%

Geluid en trillingen	Geraamd	Gerealiseerd	Openstaand	Gerealiseerd t.o.v. geraamd
Totaal	2.329 uur + 18 producten	3.902 uur + 15 producten	5 producten	159%
Advies verstrekken	2 producten + 1244 uur	2 producten + 2.153 uur		171%
Vergunningverlening		1 product		8 uur
Toezicht en handhaving	16 producten + 1.085 uur	11 producten + 1749 uur	5 producten	147%

Lokaal spoor	Geraamd	Gerealiseerd	Openstaand	Gerealiseerd t.o.v. geraamd
Totaal	507 uur	387 uur		76%
Advies verstrekken	300 uur	383 uur		128%
Vergunningverlening	117 uur	4 uur		3%
Toezicht en handhaving	90 uur	Geen realisatie		0%

Omgevingsveiligheid	Geraamd	Gerealiseerd	Openstaand	Gerealiseerd t.o.v. geraamd
Totaal				64%
Advies verstrekken	2.040 uur	1.370 uur		67%
Vergunningverlening	35 producten	11 producten	2 producten	31%

Natuur en landschap

Sinds eind 2023 is het verplicht woningen op een natuurvriendelijke manier te isoleren om zo gebouw bewonende dieren beter te beschermen. Voorheen was altijd een jaarrond onderzoek nodig om dit te mogen doen. Sinds deze verplichting komen er veel meldingen en handhavingsverzoeken binnen. Er werd door de RUD in 2024 veel toezicht op isolatiewerkzaamheden uitgevoerd en er lopen diverse handhavingstrajecten. Daarnaast is het toezicht op evenementen verscherpt; soortenbescherming is een grotere rol gaan spelen. In enkele gevallen moest er worden gehandhaafd. Na verricht toezicht

hebben enkele evenementen geen doorgang kunnen vinden.

Op het gebied van ecologie zijn er minder aanvragen binnen gekomen. Door invoering van de Omgevingswet is de aanhaakplicht verdwenen, dit heeft gevolgen voor de bevoegdheden in de natuurwetgeving. De RUD is in gesprek met de opdrachtgevers om hier een juiste richting in te kiezen.

In 2024 is de rol van de groene boa's binnen het Utrecht Samenwerkingsmodel Natuurtoezicht verstevigd. De kennis en kunde van onze boa's wordt steeds meer gevraagd binnen onderzoeken naar stroperij. Daarnaast is onze rol in het organiseren van gezamenlijke handhavingsacties groter geworden. Ook in het reguliere werk, het toezicht binnen de openstellingsregels van de landgoederen en terreinbeherende organisaties, wordt er graag en goed samengewerkt met partners in de regio.

Wat betreft landschap: Vanwege aanpassingen die nodig zijn in de Omgevingsverordening is het handhaven op borden en spandoeken in 2024 iets bemoeilijkt. Hierdoor hebben we ons toezicht ook kunnen verplaatsen naar andere onderdelen binnen landschap. Wij hebben bijvoorbeeld in alle stiltegebieden een gebiedscontrole uitgevoerd en het project tuincentra en tankstations afgerond. Daarnaast hebben we onze werkafspraken met afdeling wegen van de provincie Utrecht aangescherpt en hierdoor meerdere handhavingszaken ten aanzien van illegale inritten opgepakt. Deze werkafspraken blijven gelden voor de komende jaren door een positief resultaat.

Meer weten over Natuur en landschap? Bekijk de video (3 minuut 36).

Landschap	Geraamd	Gerealiseerd	Openstaand	Gerealiseerd t.o.v. geraamd
Totaal	2.718 uur + 275 producten	1.376 + 234 producten	176 producten	78%
Advies verstrekken		3 producten		68%
Vergunningverlening	108 uur	2 producten + 36 uur		46%
Toezicht en handhaving	275 producten + 1.560 uur	229 producten + 1.340 uur	176 producten	78%

Natuur en ecologie	Geraamd	Gerealiseerd	Openstaand	Percentage gerealiseerd t.o.v. geraamd
Totaal	21.882 uur + 378 producten	20.305 uur + 591 producten	150 producten	102%

Aandachtsdossiers	0 uur	376 uur		
Advies verstrekken	4.292 uur	4.103 uur		96%
Vergunningverlening		3 uur		
Toezicht en handhaving	378 producten + 17.590 uur	439 producten + 15.823 uur	150 producten	121%

Water

Op het gebied van grondwaterbescherming is er een duidelijke impact van de energietransitie merkbaar. Kabels worden verlegd, warmtenetten worden aangelegd, ook in beschermd natuurgebied. De huidige wetgeving geeft echter weinig ruimte om toezicht te houden. We constateren de hobbels in de wet en adviseren vanuit onze kennis en ervaring om aanpassingen mogelijk te maken in de Omgevingsverordening.

Bij nieuwbouw wordt steeds vaker gekozen voor de aanleg van een gesloten bodemenergiesysteem. De hinder die nieuwbouwprojecten ondervinden door onder andere de stikstofproblematiek is hierbij wel een uitdaging. Bij bestaande bouw wordt ook vaak gekozen voor gesloten bodemenergiesystemen. In de tweede helft van 2024 zagen we wel een afname bij dit type bouw. Er zijn hierbij veel alternatieven voor gesloten bodemenergiesystemen.

Bij de open bodemenergiesystemen blijkt dat een groot deel niet voldoet aan de vergunningsvoorschriften. Bij vergunninghouders is soms weinig kennis van het systeem. We zetten ons in om dit te verbeteren en zien kans om beter te informeren en adviseren, in samenwerking met cluster energie.

Bij zwemwater gelden nieuwe waterkwaliteitsparameters door de Omgevingswet. Deze werden vorig jaar voor het eerst bemonsterd. Dit jaar werd daar nog niet op gehandhaafd. In de loop van 2024 is echter duidelijk geworden dat een aantal van deze parameters moeilijk tot niet haalbaar is. Omdat op deze parameters al in 2025 gehandhaafd zou moeten worden, zijn er sinds oktober gesprekken met de provincie en de branche over hoe om te gaan met deze moeilijk haalbare parameters. Hierover is nog geen beslissing genomen.

Meer weten over zwemwater? Check de korte video:

Water	Geraamd	Gerealiseerd	Openstaand	Gerealiseerd t.o.v. geraamd
Totaal	5.068 uur + 194 producten	3.810 uur + 204 producten	56 producten	86%
Aandachtsdossiers	Geen raming	187 uur		
Advies verstrekken	30 producten + 2.377 uur	3 producten, 1.576 uur	3 producten	58%
Vergunningverlening, meldingen en informatieplicht	37 producten + 1.093 uur	1.146 uur +54 producten	16 producten	107%
Toezicht en handhaving	127 producten + 1.608 uur	901 uur + 147 producten	40 producten	88%

Zwemwater	Geraamd	Gerealiseerd	Openstaand	Gerealiseerd t.o.v. geraamd
Totaal	1861 uur + 137 producten	2.466 uur + 139 producten	179 producten	119%
Advies verstrekken en voorlichting	502 uur	570 uur		114%
Toezicht en handhaving	137 producten + 1.359 uur	136 producten + 1.896 uur	179 producten	120%

DEEL 3 SOCIAAL JAARVERSLAG

Cijfers

Instream: 28
 Uitstroom: 15
 Doorstroom: 11

Leeftijd:
 Jonger dan 25 jaar: 2
 25-34 jaar: 41
 35-44 jaar: 37
 45-54 jaar: 38
 55-59 jaar: 31
 60-65 jaar: 17
 66-67 jaar: 10

Opleidingsbudget algemeen: €172.100
 PBDI budget: €87.000,-
 Totaal: €259.100,-
 Ziekteverzuim: 6,6%

Opleidingsbudget

In 2024 besteedden we € 87.000 aan het 'Persoonlijk Budget voor Duurzame Inzetbaarheid' (PBDI) van de medewerkers. Met dit budget van €5.000 per 5 jaar kunnen medewerkers investeren in arbeidsmobiliteit, opleiding, gezondheid en vitaliteit. Daarnaast besteedden we €172.100 aan opleidingen en trainingen die RUD-ers nodig hebben in verband met hun rol of functie. Denk hierbij aan bedrijfshulpverlening, ondernemingsraad, het besturen van de drone, pyrotechniek, asbestkennis en een vaarbewijs voor controles vanaf het water. In het begin van 2024 zijn de medewerkers nog aan de slag gegaan met de voorbereiding op de Omgevingswet, vooral binnen de teams en clusters.

Beste werkgever

De RUD mag zich de beste werkgever in de branche overheid noemen! Deze award werd uitgereikt op het Beste Werkgevers event van medewerkersfeedbackonderzoeker Effectory in Amsterdam. De award is een bekroning op onze filosofie dat de mens centraal staat in de organisatie. Bijna 90% van de collega's heeft antwoord gegeven op vragen over onder andere het werk, arbeidsvoorwaarden, omgang met collega's en leidinggevendenden etc. De RUD scoorde in het medewerkersonderzoek zeer hoog op 'inhoud van het werk', 'samenwerking', 'betrokkenheid', 'loopbaanontwikkeling' en 'mate van invloed'. Op de vraag 'zou je de RUD als werkgever aanraden', luidde 55% van de antwoorden 'ja'. Dat is een stuk hoger dan de benchmark. Uiteraard blijven er aandachtspunten, zoals werkdruk. De resultaten zijn per team besproken en er is per team een plan van aanpak voor de verbeterpunten en het behoud van de pluspunten.

Ziekteverzuim

Het ziekteverzuim is vorig jaar gestegen tot het hoogste percentage ooit. Dit komt voornamelijk doordat een aantal collega's helaas langdurig ziek zijn. Dit kunnen we als organisatie niet beïnvloeden. Er waren meer minder ziekmeldingen dan in 2023.

Koffiedrinken met Daan

Solliciteren met een cv en een motivatiebrief? Dat moest ook anders kunnen. Vanaf afgelopen oktober geeft de RUD daarnaast daarom sollicitanten de mogelijkheid direct via een link een afspraak in te plannen om een kop koffie te drinken met onze HR-adviseur Daan. Dit initiatief was een succes: veel aanmeldingen, een aantal nieuwe collega's én een artikel over Daan in het Algemeen Dagblad.

Het is een laagdrempelige manier om erachter te komen wat de RUD en de sollicitant voor elkaar kunnen betekenen. Daan: "Soms sluit je cv niet helemaal aan op een vacature, maar ben je wél geïnteresseerd in het werk en passen je talenten binnen de organisatie. Onze visie is dat we kijken naar het talent, misschien kunnen we de functie her en der nog wat aanpassen."

Ook zijn er mensen die niet graag schrijven over hun talent, werkverleden en motivatie, maar hier liever over vertellen. Uiteindelijk merkt Daan dat het initiatief de beste kandidaten boven laat drijven: "Ze zijn de drempel al over geweest en ze hebben gevoeld hoe het op de werkvloer is en al gesproken met iemand die het werk doet. Ze zijn beter geïnformeerd en daardoor beter gemotiveerd." Inmiddels zijn de eerste nieuwe collega's die op deze manier kennis hebben gemaakt, begonnen met hun baan bij de RUD.

Na je pensioen nog even door

RUD-ers zijn een mix van mensen in verschillende fases van hun werkende leven. Pas-afgestudeerden, collega's die al wat mooie stappen hebben gemaakt, maar ook collega's die na hun pensioen nog bij ons blijven. Neem nou Babs. Ze werkt inmiddels alweer zes maanden door. En dat gaat haar goed af!

Eigenlijk had ze er niet bij stil gestaan, wat te doen als het zo ver is. Ze is nooit iemand geweest die naar haar pensioen toewerkte. Maar soms heb je net even dat duwtje in de rug nodig om de keuze te maken. Babs: "Ik ben niet iemand die alles heel ver vooruit plant. Ik leef in het nu en ben niet altijd bezig met hoe het over een jaar is. Het was Ingrid die zei: "Is dat niet iets voor jou, door blijven werken?". Niet veel later begon mijn man er ook over en ben ik er meer over na gaan denken. Ik had nog zo'n plezier in mijn werk, dus waarom ook niet? Uiteindelijk hakte ik na een goed gesprek met Hugo de knoop door. En zo ben ik alweer een aantal maanden onderweg."

Tennis

En dat gaat Babs zeker goed af: "Het is leuk! Ik ben wel bewust twee dagen gaan werken om in ieder geval de feeling met het werk en de RUD te houden. Minder dan dat zou ik te kort vinden. Daar is gelukkig de ruimte voor binnen het team. Ik werk op maandag en woensdag, dat zijn ook onze

kantoordagen. Tegelijkertijd hou ik zo veel vrije tijd over. Waarin ik graag ga tennissen, bijvoorbeeld.”

Veranderingen

Babs is al vanaf de oprichting van de RUD werkzaam bij TOPP Bodem: “Voorafgaand aan de Omgevingswet was de Wet bodembescherming (Wbb) onze leidraad. Toen waren de proceduretermijnen van groot belang. Als een beschikking te laat de deur uit ging was deze namelijk van rechtswege geldig. Sinds de Omgevingswet komt alles via het DSO binnen.” Dit zijn niet de enige veranderingen die Babs in de loop van de jaren heeft meegemaakt: “Al vanaf de jaren negentig werk ik in het vakgebied van bodem. Ik was een herintredende moeder. Ik wilde graag weer aan de slag en ging via Randstad bij de provincie Utrecht aan het werk. Ik leerde via Randstad met computers omgaan, werken met het programma Word Perfect. Je moest bij brieven heel veel schrijven en aanvullen. Automatisering is wel de grootste verandering geweest. Maar ook een aantal reorganisaties hebben veel veranderd”

Open organisatie

De RUD is een communicatief open organisatie, dat spreekt Babs erg aan. Dat is ook één van de redenen waarom ze door wil gaan. De coronatijd heeft wel veel veranderd: “Die tijd heeft een groot effect gehad op omgang met collega’s en de communicatie. Vroeger was natuurlijk alles op kantoor en daardoor stelde je veel directe vragen. Je kreeg ook één en ander mee van zaken waarbij je indirect was betrokken. En dat kon altijd weer van pas komen. Nu gaat veel via Teams en is dat allemaal minder het geval, dat is jammer.”

Toekomst

Over de plannen die ze nog heeft binnen onze organisatie, kan ze kort zijn: “Ik ga niet meer mee met de fusie. Ik ben er sowieso tot en met juli en wie weet nog wel iets langer. Dat zie ik nog wel. Ik heb het nu in ieder geval naar mijn zin. Ik ga mee met de bewegingen die er in de organisatie zijn.”

EIND